แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในเชิงเศรษฐกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้ในระยะยาวของชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่

Guidelines for improving and expansion of community base economies' utilization of online platforms to generate consistent revenue of the Chang - Pi Pottery Craft Community

สุพัตรา วะยะลุน[1*], ปฏิวัติ อาสาเสน[2], วีระนันต์ วิบูลย์อรรถ[3], ทรงศักดิ์ มีสิทธิ์[4], รัติยา ธานี[5], วิทวัส สุขชีพ[6] และพิทักษ์ แสนกล้า[7]

Suphattra Wayalun[1*], Patiwat Arasasen[2], Weranan Viboonaut[3], Songsak Meesit[4], Rattiya Thanee[5], Vitthawat Sukcheep[6], and Phitak Sankla[7]

[1-7]คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : suphattra@srru.ac.th

DOI : 10.65205/jasrru.2025. 2422

Received : April 3, 2025; **Revised :** September 25, 2025; **Accepted :** October 14, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความท้าทายที่เกิดขึ้นจริงภายหลังการฝึกอบรมการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ และเพื่อสำรวจแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนในการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก 3 กลุ่ม (จำนวนรวม 39 คน) ได้แก่ ผู้กำหนดนโยบายและนักวิชาการ, ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับผลประโยชน์ และกลุ่มลูกค้า โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า แม้ผู้เข้าร่วมจะได้รับทักษะจากการอบรม แต่ยังคงเผชิญกับ “ช่องว่างหลังการอบรม” (Post-Training Gap) ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการสร้างรายได้จริง ช่องว่างนี้เกิดจากปัจจัยหลัก 3 ประการคือ 1) การขาดความมั่นใจและความต่อเนื่องในการใช้งานเทคโนโลยี โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ 2) ข้อจำกัดด้านทักษะการสร้างสรรค์เนื้อหาและการตลาดเชิงอัตลักษณ์ และ 3) การไม่มีระบบพี่เลี้ยงหรือกลไกการสนับสนุนที่ต่อเนื่องในพื้นที่ ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนนั้นไม่สามารถพึ่งพาการฝึกอบรมเพียงครั้งเดียวได้ แต่จำเป็นต้องสร้าง “ระบบนิเวศการสนับสนุนแบบผสมผสาน” (Hybrid Support Ecosystem) ที่บูรณาการทั้งการพัฒนาทักษะ การให้คำปรึกษาต่อเนื่อง และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อลดช่องว่างหลังการอบรมและนำไปสู่การสร้างรายได้ในระยะยาวได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ (Keywords) : แพลตฟอร์มออนไลน์, เศรษฐกิจชุมชน, ความท้าทายหลังการฝึกอบรม, กลยุทธ์การตลาดดิจิทัล, การพัฒนาที่ยั่งยืน

Citation : Wayalun, S., Arasasen,.P., Viboonaut, W., Meesit, S., Thanee, R., Sukcheep, V., & Sankla, P. (2025). Guidelines for improving and expansion of community base economies' utilization of online platforms to generate consistent revenue of the Chang- Pi Pottery Craft Community. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3*(5), 17-28. https://doi.org/10.65205/jasrru.2025. 2422

Abstract

This research aims to analyses the actual problems and challenges arising after online platform training and to explore sustainable development approaches for long-term income generation for the Chang Pi pottery handicraft community. This study is a qualitative research project, collecting data through in-depth interviews and focusing group discussions with three key stakeholder groups (N=39): policymakers and academics, practitioners and beneficiaries, and customers. The data was analyses using content analysis. The research found that although participants acquired skills from the training, they still face a "Post-Training Gap," which is a significant barrier to generating actual income. This gap stems from three main factors: 1) a lack of confidence and continuity in using the technology, particularly among the elderly; 2) limitations in content creation and identity-based marketing skills; and 3) the absence of a mentorship system or continuous local support mechanisms. This finding suggests that promoting a sustainable digital economy within the community cannot rely solely on single training. Instead, it necessitates the creation of a "hybrid support ecosystem" that integrates skill development, continuous consultation, and partnership networking to bridge the post-training gap and lead to genuine long-term income generation.

Keywords: Online Platform, Community Economy, Post-Training Challenges, Digital Marketing, Strategy Sustainable Income Generation

บทนำ (Introduction)

เศรษฐกิจชุมชน หรือ วิสาหกิจชุมชน (Community-Based Enterprises) ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของประเทศไทยและทั่วโลก โดยไม่เพียงช่วยสร้างรายได้แก่ครัวเรือน แต่ยังทำหน้าที่รักษาและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม (Li et al., 2023; Chen, Wang, & Liu, 2024) การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในยุคดิจิทัลจึงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจ เนื่องจากแพลตฟอร์มออนไลน์ได้เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อยเข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้นและลดข้อจำกัดด้านภูมิศาสตร์ (Bahari et al., 2024)

อย่างไรก็ตาม แม้แพลตฟอร์มออนไลน์จะมีศักยภาพสูงในการสร้างช่องทางรายได้ใหม่ให้แก่ชุมชน แต่ ความท้าทายหลังการอบรม (Post-Training Challenges) ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญ ผู้ประกอบการท้องถิ่นจำนวนมากประสบปัญหาในการนำทักษะที่ได้รับไปใช้จริง ไม่ว่าจะเป็น ข้อจำกัดด้านความมั่นใจในการใช้งานเทคโนโลยี การขาดทักษะการสร้างเนื้อหา และการไม่มีระบบสนับสนุนต่อเนื่อง (Li et al., 2024) ส่งผลให้การนำองค์ความรู้จากการฝึกอบรมไปต่อยอดเพื่อสร้างรายได้ในระยะยาวยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ในบริบทของประเทศไทย โดยเฉพาะ ชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีอัตลักษณ์โดดเด่นด้านศิลปะดินเผาโบราณ ผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น หม้อดิน เตาไฟ เครื่องประดับ และของที่ระลึกเชิงวัฒนธรรม มีศักยภาพสูงในการขยายตลาดผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ แต่กลับเผชิญข้อจำกัดทั้งด้านทักษะการตลาดดิจิทัลและการจัดการโลจิสติกส์ ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการศึกษาเชิงลึกเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไข

Citation : สุพัตรา วะยะลุน, ปฏิวัติ อาสาเสน, วีระนันต์ วิบูลย์อรรถ, ทรงศักดิ์ มีสิทธิ์, รัติยา ธานี, วิทวัส สุขชีพ, และ พิทักษ์ แสนกล้า. (2568). แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในเชิงเศรษฐกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้ในระยะยาวของชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *3*(5), 17-28. https://doi.org/10.65205/jasrru.2025. 2422

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่ง เติมเต็มช่องว่างทางองค์ความรู้ (Research Gap) โดยไม่เพียงศึกษาผลลัพธ์ของการฝึกอบรม แต่ยังสำรวจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงหลังการอบรมและแนวทางพัฒนาที่ชุมชนสามารถนำไปใช้เพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว การศึกษานี้จึงมีคุณูปการต่อการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลเชิงชุมชน ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความท้าทายที่เกิดขึ้นจริงภายหลังการฝึกอบรมการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ของชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่
2. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เชิงเศรษฐกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

1. เศรษฐกิจชุมชนในยุคดิจิทัล (The Digitalization of Community Economies)

ในทศวรรษที่ผ่านมา การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลได้กลายเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับเศรษฐกิจชุมชนทั่วโลก เพราะช่วยให้ผู้ประกอบการรายย่อยสามารถเข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้น ลดข้อจำกัดด้านภูมิศาสตร์ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (Li et al., 2023; Chen et al., 2024) การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ยังเอื้อต่อการรักษาอัตลักษณ์วัฒนธรรม และสร้างคุณค่าเชิงสังคมควบคู่ไปกับเชิงเศรษฐกิจ (Bahari et al., 2024)

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและอุปสรรคในการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ (Success Factors and Barriers)

งานวิจัยจำนวนมากชี้ว่า ความสำเร็จในการนำแพลตฟอร์มออนไลน์มาใช้ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบุคคลและชุมชน เช่น ทักษะด้านดิจิทัล (Digital Literacy) (Arpaci et al., 2024) ความสามารถในการสร้างเนื้อหาที่มีคุณภาพและน่าสนใจ (Content Creation) และการจัดการด้านโลจิสติกส์และซัพพลายเชน (Li et al., 2024)

ในทางกลับกัน อุปสรรคที่พบบ่อย ได้แก่ การขาดความต่อเนื่องหลังการอบรม ความไม่มั่นใจของผู้ประกอบการท้องถิ่น และข้อจำกัดในการใช้กลยุทธ์การตลาดดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ประสิทธิผลและความท้าทายของโครงการพัฒนาทักษะดิจิทัล (Digital Upskilling Programs)

แม้มีการจัดโครงการฝึกอบรมทักษะดิจิทัลให้กับผู้ประกอบการชุมชนหลายแห่ง แต่ผลลัพธ์กลับแตกต่างกัน บางงานพบว่าผู้เข้าอบรมสามารถสร้างช่องทางรายได้ใหม่ได้จริง ขณะที่บางงานชี้ให้เห็น “ช่องว่างหลังการอบรม” (Post-Training Gap) ที่ทำให้ความรู้ไม่ถูกนำไปใช้ต่อเนื่อง (Nipo et al., 2024) ช่องว่างนี้มักเกิดจากการขาดระบบสนับสนุนหลังการอบรม เช่น พี่เลี้ยง (Mentorship), เครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ, หรือการติดตามผลอย่างเป็นระบบ

4. บริบทของชุมชนช่างปี่ (The Context of the Chang Pi Community)

ชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่ จังหวัดสุรินทร์ เป็นชุมชนที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานและเป็นแหล่งโบราณคดีสำคัญ เครื่องปั้นดินเผาที่ผลิตขึ้นสะท้อนทั้งความเชื่อ ศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น

Citation : Wayalun, S., Arasasen,.P., Viboonaut, W., Meesit, S., Thanee, R., Sukcheep, V., & Sankla, P. (2025). Guidelines for improving and expansion of community base economies’ utilization of online platforms to generate consistent revenue of the Chang- Pi Pottery Craft Community. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3*(5), 17-28. https://doi.org/10.65205/jasrru.2025. 2422

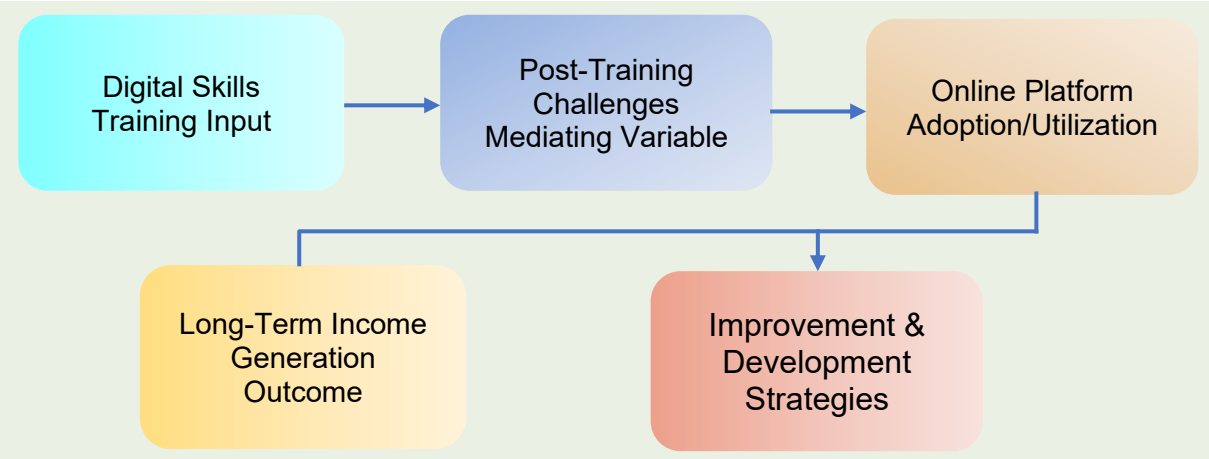
ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น ได้แก่ หม้อดิน แจกัน เครื่องประดับ พวงกุญแจ ของตกแต่งบ้าน และของที่ระลึก เป็นต้น ซึ่งมีศักยภาพสูงในการเชื่อมโยงกับตลาดออนไลน์ แต่ยังเผชิญข้อจำกัดด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับเทรนด์สมัยใหม่ บรรจุภัณฑ์ และการโปรโมตผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล

กรอบแนวคิดงานวิจัย (Conceptual Framework)

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ องค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการสร้างรายได้ระยะยาวผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ได้แก่

1. การส่งเสริมทักษะดิจิทัล (Digital Skills Training) ⟶ ปัจจัยนำเข้า (Input)
2. ความท้าทายหลังการอบรม (Post-Training Challenges) ⟶ ตัวแปรคั่นกลาง (Mediating Variable)
3. การประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ (Online Platform Adoption/Utilization) ⟶ ระดับการนำไปใช้จริง
4. กลยุทธ์การปรับปรุงและพัฒนา (Improvement & Development Strategies) ⟶ แนวทางแก้ไข
5. การสร้างรายได้ระยะยาว (Long-Term Income Generation) ⟶ ผลลัพธ์สุดท้าย (Outcome)

โดยกรอบแนวคิดนี้ตั้งอยู่บนฐานทฤษฎี Technology Acceptance Model (TAM) และ Diffusion of Innovations Theory (DOI) ซึ่งอธิบายว่าการยอมรับและการแพร่กระจายของเทคโนโลยีดิจิทัลในชุมชนต้องอาศัยทั้งปัจจัยด้านบุคคล (perceived usefulness, ease of use) และปัจจัยเชิงสังคม (social influence, community readiness)

Based on Technology Acceptance Model (TAM) and Diffusion of Innovations Theory (DOI)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ ประกอบด้วยทักษะดิจิทัลที่เข้มแข็ง จะช่วยลดความท้าทายหลังการอบรม และเพิ่มระดับการใช้งานแพลตฟอร์มจริง ความท้าทายหลังการอบรม ที่ไม่ได้รับการแก้ไข จะลดโอกาสในการนำแพลตฟอร์มไปใช้สร้างรายได้ กลยุทธ์การปรับปรุง เช่น การสร้างคอนเทนต์ การออกแบบ

Citation : สุพัตรา วะยะลุน, ปฏิวัติ อาสาเสน, วีระนันต์ วิบูลย์อรรถ, ทรงศักดิ์ มีสิทธิ์, รัติยา ธานี, วิทวัส สุขชีพ, และ พิทักษ์ แสนกล้า. (2568). แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในเชิงเศรษฐกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้ในระยะยาวของชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *3*(5), 17-28. https://doi.org/10.65205/jasrru.2025. 2422

บรรจุภัณฑ์ และการใช้ Influencer จะช่วยให้การประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งหมดนี้จะนำไปสู่ การสร้างรายได้ระยะยาวและการพึ่งพาตนเองของชุมชน

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมุ่งเน้นการทำความเข้าใจเชิงลึกถึง สภาพ ปัญหา ความท้าทาย และแนวทางการปรับปรุง การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ของชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่ โดยเน้นการเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายกลุ่ม เพื่อให้ได้มุมมองที่รอบด้านและสะท้อนถึงความเป็นจริงในบริบทชุมชน

1. การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล (Participant Selection) ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (**Purposive Sampling**) เพื่อคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สามารถสะท้อนมุมมองได้อย่างตรงประเด็นและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้กำหนดนโยบายและนักวิชาการ (Policy Makers and Academics)จำนวน 10 คน ประกอบด้วยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน ผู้นำชุมชน 3 คน และนักวิชาการท้องถิ่น 2 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับผลประโยชน์ (Practitioners and Beneficiaries) จำนวน 14 คน ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วยตัวแทนจากหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ครู และนักเรียนที่เคยผ่านการอบรม

กลุ่มที่ 3 กลุ่มลูกค้า (Customers) จำนวน 15 คน คัดเลือกจากผู้ที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน/งานแสดงสินค้า) เพื่อสะท้อนมุมมองของผู้บริโภคโดยตรง รวมทั้งสิ้น 39 คน ซึ่งมากกว่าที่ระบุในบทคัดย่อเดิม (11 คน) เพื่อความสอดคล้องและสะท้อนความเป็นจริงของข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน 2567 ถึงมีนาคม 2568 โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลายรูปแบบเพื่อสร้าง การตรวจสอบสามเส้า (Data Triangulation) ได้แก่

2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้แนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Guide) ที่พัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรมและผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

2.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จัดกลุ่มสนทนากับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนา

2.3 การสังเกตและบันทึกภาคสนาม (Observation and Field Notes) ผู้วิจัยบันทึกพฤติกรรมการใช้ภาษา และปฏิกิริยาของผู้ให้ข้อมูลเพื่อประกอบการวิเคราะห์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงธีม (Thematic Analysis) ตามแนวทางของ Braun & Clarke (2006) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่

3.1 ทำความคุ้นเคยกับข้อมูล (Familiarization)

3.2 สร้างรหัสเบื้องต้น (Generating Initial Codes)

3.3 ค้นหาธีม (Searching for Themes) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

Citation : Wayalun, S., Arasasen,.P., Viboonaut, W., Meesit, S., Thanee, R., Sukcheep, V., & Sankla, P. (2025). Guidelines for improving and expansion of community base economies' utilization of online platforms to generate consistent revenue of the Chang- Pi Pottery Craft Community. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3*(5), 17-28. https://doi.org/10.65205/jasrru.2025. 2422

ตารางที่ 1 สรุปธีมผลการวิเคราะห์

ธีมหลัก (Main Themes)	คำอธิบาย (Description)	ตัวอย่างคำพูดผู้ให้ข้อมูล (Illustrative Quotes)
ความไม่มั่นใจในการใช้งานเทคโนโลยี	ผู้สูงอายุจำนวนมากแม้ผ่านการอบรม แต่ยังไม่มั่นใจในการใช้แพลตฟอร์ม	“เรียนแล้ว แต่กลัวกดผิด เลยไม่กล้าโพสต์ขายเอง”
ข้อจำกัดด้านอายุและระบบแพลตฟอร์ม	ผู้เข้าร่วมอายุต่ำกว่า 15 ปีไม่สามารถยืนยันตัวตนเพื่อผูกบัญชีรายได้	“หนูขายได้ แต่เปิดบัญชีไม่ได้ เพราะอายุยังไม่ถึง”
การตลาดเชิงอัตลักษณ์ไม่ชัดเจน	ขาดแบรนด์และการเล่าเรื่องราวของผลิตภัณฑ์	“ของเราสวย แต่คนไม่รู้ว่ามาจากหมู่บ้านเรา”
การขาดการสนับสนุนต่อเนื่อง	ไม่มีระบบพี่เลี้ยงหรือติดตามหลังอบรม	“อบรมครั้งเดียวแล้วก็จบ ไม่รู้จะถามใครต่อ”
ความจำเป็นของเครือข่ายความร่วมมือ	ต้องการการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก	“ถ้ามีมหาวิทยาลัยช่วยประชาสัมพันธ์ จะขายง่ายขึ้น”

3.4 ทบทวนธีม (Reviewing Themes)

3.5 กำหนดและตั้งชื่อธีม (Defining and Naming Themes)

3.6 จัดทำรายงาน (Producing the Report)

การวิเคราะห์นี้ช่วยให้สามารถสังเคราะห์ประเด็นหลักจากข้อมูลที่หลากหลายและเชื่อมโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัยได้อย่างชัดเจน

4. ความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Ensuring Trustworthiness)

เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและคุณภาพของงานวิจัย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของ Lincoln & Guba (1985) ได้แก่

4.1 ความน่าเชื่อถือ (Credibility) ใช้เทคนิค Data Triangulation และ Member Checking

4.2 การถ่ายทอดผลได้ (Transferability) อธิบายบริบทการวิจัยอย่างละเอียดเพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ได้ในบริบทอื่น

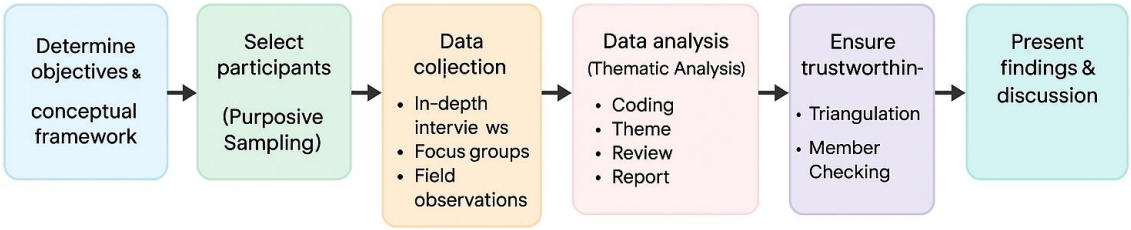
4.3 ความคงเส้นคงวาและตรวจสอบได้ (Dependability & Confirmability) จัดเก็บข้อมูลเสียงถอดความ และบันทึกภาคสนามอย่างเป็นระบบ

5. จริยธรรมการวิจัย (Ethical Considerations)

งานวิจัยนี้ยึดหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยก่อนเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนและขอ ความยินยอมอย่างรู้ตัว (Informed Consent) จากผู้เข้าร่วมทุกคน พร้อมทั้งรักษาความลับและความเป็นนิรนาม (Anonymity) ของผู้ให้ข้อมูล

โดยกระบวนการวิจัยนี้สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังภาพที่ 2

Citation : สุพัตรา วะยะลุน, ปฏิวัติ อาสาเสน, วีระนันต์ วิบูลย์อรรถ, ทรงศักดิ์ มีสิทธิ์, รัติยา ธานี, วิทวัส สุขชีพ, และ พิทักษ์ แสนกล้า. (2568). แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในเชิงเศรษฐกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้ในระยะยาวของชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *3*(5), 17-28. https://doi.org/10.65205/jasrru.2025. 2422

ภาพที่ 2 กระบวนการวิจัย

จากภาพที่ 2 เป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด แล้วคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล หลังจากนั้นเก็บข้อมูล โดยสัมภาษณ์เชิงลึก สนทนากลุ่ม และการสังเกตุภาคสนาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ตามกระบวนการ Coding ⟶ Theme ⟶ Review ⟶ Report แล้วตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Triangulation + Member Checking) และนำเสนอผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษา (Research Results)

1. สภาพปัญหาหลังการฝึกอบรม (Post-Training Problems)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบปัญหาสำคัญ 3 ประการ ที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ของชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ข้อจำกัดด้านทักษะและความมั่นใจของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุในชุมชนจำนวนมากแม้ได้รับการอบรม แต่ยังไม่สามารถใช้งานแพลตฟอร์มออนไลน์ได้อย่างมั่นใจ ทำให้ไม่สามารถนำไปสู่การสร้างรายได้จริง

ภาพที่ 3 การให้คำแนะนำชุมชน

ภาพที่ 4 ฝึกถ่ายทำวิดีโอคลิปบนแพลตฟอร์ม TikTok

Citation : Wayalun, S., Arasasen,.P., Viboonaut, W., Meesit, S., Thanee, R., Sukcheep, V., & Sankla, P. (2025). Guidelines for improving and expansion of community base economies' utilization of online platforms to generate consistent revenue of the Chang- Pi Pottery Craft Community. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3*(5), 17-28. https://doi.org/10.65205/jasrru.2025. 2422

1.2 อุปสรรคด้านอายุและข้อกำหนดการใช้งานแพลตฟอร์ม ผู้เข้าร่วมที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ไม่สามารถยืนยันตัวตนและผูกบัญชีเพื่อรับรายได้ออนไลน์ได้ จึงขาดแรงจูงใจในการต่อยอด

1.3 การขาดแบรนด์และการรับรู้ของตลาด (Branding & Market Awareness) ผลิตภัณฑ์ของชุมชนยังไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ทำให้การเข้าถึงตลาดออนไลน์มีข้อจำกัด

2. แนวทางการปรับปรุงและพัฒนา (Improvement and Development Strategies) การสังเคราะห์ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสะท้อนแนวทางหลัก 5 ด้านในการพัฒนา ได้แก่

2.1 การวิเคราะห์ตลาด (Market Analysis)

2.1.1 ควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น กลุ่มที่ชื่นชอบสินค้าหัตถกรรม, กลุ่มที่ให้ความสำคัญกับความเป็นท้องถิ่น และกลุ่มนักท่องเที่ยว

2.1.2 การใช้เครื่องมือวิเคราะห์ตลาดออนไลน์ เช่น Google Analytics, Facebook Insights เพื่อเก็บข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภค

2.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Development)

2.2.1 ควรสร้าง ตราสินค้า (Brand Identity) ที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชน

2.2.2 ออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย ใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.2.3 พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น เครื่องประดับ ของตกแต่งบ้าน หรือของที่ระลึกที่ผสมผสานเทคโนโลยีสมัยใหม่

2.3 กลยุทธ์การจำหน่ายสินค้าออนไลน์ (Online Selling Strategies)

2.3.1 การสร้างเนื้อหาเชิงสร้างสรรค์ เช่น วิดีโอการผลิต การเล่าเรื่องราว (Storytelling) ของชุมชน

2.3.2 การใช้ Influencer และการตลาดเชิงวัฒนธรรม เพื่อขยายฐานลูกค้า

2.3.3 การใช้ Facebook, Instagram, TikTok และ SEO เป็นเครื่องมือหลักในการประชาสัมพันธ์

2.4 การจัดการโลจิสติกส์และการขนส่ง (Logistics & Delivery)

2.4.1 การบริหารสต็อกสินค้าและคำนวณต้นทุนอย่างเหมาะสม

2.4.2 การเลือกผู้ให้บริการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ พร้อมระบบติดตามการจัดส่ง

2.5 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (Collaborative Networking)

2.5.1 การประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และภาคเอกชน

2.5.2 การสร้าง ระบบพี่เลี้ยง (Mentorship System) เพื่อให้คำปรึกษาต่อเนื่อง

3. มิติของการสร้างโมเดลธุรกิจที่ยั่งยืน (Towards a Sustainable Business Model) ผลการศึกษาเสนอว่า การสร้างความยั่งยืนไม่เพียงขึ้นอยู่กับรายได้ระยะสั้น แต่ต้องพิจารณาในมิติที่หลากหลาย ได้แก่

3.1 การสร้างรายได้หมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง ผ่านทั้งช่องทางออฟไลน์และออนไลน์

3.2 การถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะดิจิทัลสู่คนรุ่นใหม่ เพื่อป้องกันการสูญหายของภูมิปัญญาชุมชน

3.3 การกำหนดมาตรฐานการผลิตที่รักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบโจทย์ตลาดยุคใหม่

3.4 การสร้างทุนทางสังคม (Social Capital) ผ่านเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

Citation : สุพัตรา วะยะลุน, ปฏิวัติ อาสาเสน, วีระนันต์ วิบูลย์อรรถ, ทรงศักดิ์ มีสิทธิ์, รัติยา ธานี, วิทวัส สุขชีพ, และ พิทักษ์ แสนกล้า. (2568). แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในเชิงเศรษฐกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้ในระยะยาวของชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *3*(5), 17-28. https://doi.org/10.65205/jasrru.2025. 2422

อภิปรายผล (Discussion)

ผลการวิจัยสะท้อนว่า แม้ชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่จะได้รับการฝึกอบรมด้านแพลตฟอร์มออนไลน์ แต่ยังคงเผชิญ “ช่องว่างหลังการอบรม” (Post-Training Gap) ที่เป็นอุปสรรคต่อการสร้างรายได้ในระยะยาว ความท้าทายที่พบ ได้แก่ ข้อจำกัดด้านทักษะดิจิทัล ความไม่มั่นใจของผู้สูงอายุ และการขาดระบบสนับสนุนหลังการอบรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Li et al. (2023) และ Nipo et al. (2024) ที่ระบุว่า โครงการ Upskilling หากขาดระบบพี่เลี้ยงและการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง มักไม่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงเศรษฐกิจได้อย่างแท้จริง อีกประเด็นที่น่าสนใจคือ การตลาดเชิงอัตลักษณ์ (Identity-Based Marketing) ซึ่งมีความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรม การขาดการเล่าเรื่อง (Storytelling) และการสร้างแบรนด์ที่ชัดเจน ทำให้ชุมชนยังไม่สามารถเข้าถึงตลาดที่มีมูลค่าสูงได้ ประเด็นนี้สอดคล้องกับ Bahari et al. (2024) ที่ชี้ว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้เป็นสินค้าวัฒนธรรม (Cultural Products) ต้องอาศัยการสื่อสารที่สร้างคุณค่าเพิ่ม ไม่ใช่เพียงการขายสินค้า นอกจากนี้ การประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ยังได้รับอิทธิพลจาก ปัจจัยทางสังคมและชุมชน เช่น การสนับสนุนของผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายความร่วมมือ และทัศนคติของผู้บริโภค ซึ่งเชื่อมโยงกับทฤษฎี Diffusion of Innovations (DOI) ที่เน้นบทบาทของ social influence และ community readiness ในการเร่งหรือชะลอการยอมรับเทคโนโลยี

ดังนั้น งานวิจัยนี้ไม่เพียงยืนยันข้อค้นพบจากต่างประเทศ แต่ยัง ขยายกรอบความเข้าใจในบริบทชุมชนชนบทไทย ที่มีข้อจำกัดด้านอายุ ความพร้อมด้านทักษะ และโครงสร้างสนับสนุน ซึ่งแตกต่างจากกรณีศึกษาในเมืองใหญ่

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

งานวิจัยนี้ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่แตกต่างจากงานวิจัยเดิม ดังนี้:

1. การเสนอแนวคิด “ช่องว่างหลังการอบรม” (Post-Training Gap)

งานวิจัยก่อนหน้ามักมุ่งเน้นผลสำเร็จของการฝึกอบรมดิจิทัล แต่ไม่อธิบายอุปสรรคที่เกิดขึ้นภายหลังการอบรม งานวิจัยนี้ได้ระบุและวิเคราะห์ ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงหลังการฝึกอบรม ในบริบทเศรษฐกิจชุมชนชนบทไทย ซึ่งถือเป็นการเติมเต็มช่องว่างเชิงองค์ความรู้ที่สำคัญ

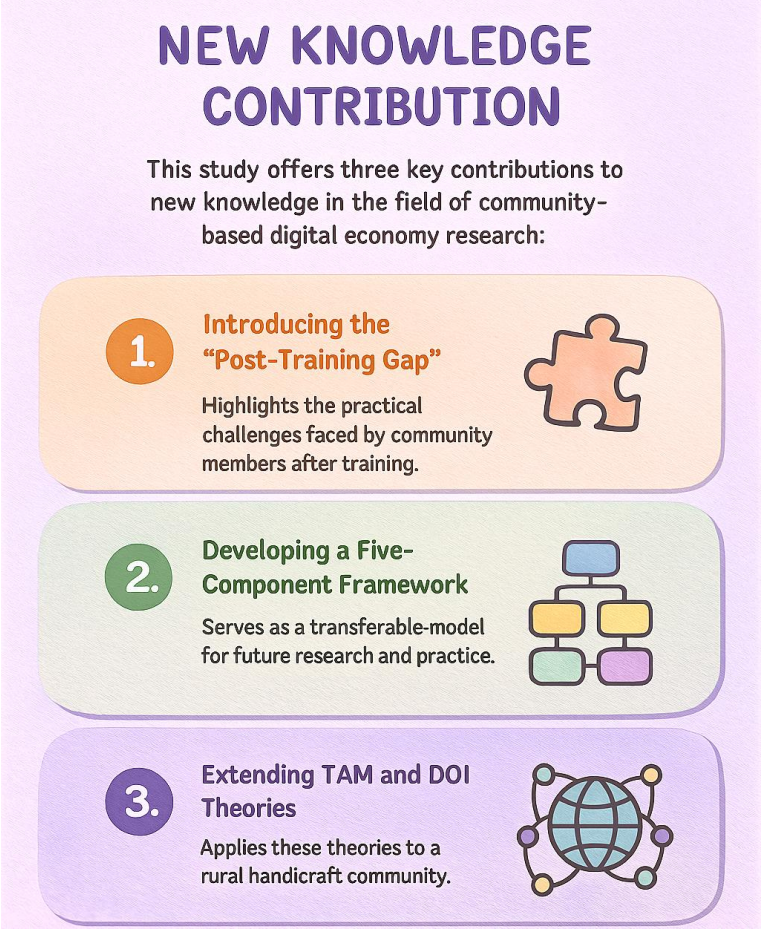
2. การสังเคราะห์กรอบแนวคิดใหม่ 5 องค์ประกอบ

งานวิจัยนี้ได้พัฒนา **กรอบแนวคิดแบบบูรณาการ** ที่ประกอบด้วย (1) การส่งเสริมทักษะดิจิทัล, (2) ความท้าทายหลังการอบรม, (3) การประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์, (4) กลยุทธ์การปรับปรุงและพัฒนา, และ (5) การสร้างรายได้ระยะยาว ซึ่งสามารถใช้เป็นต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่อื่นได้

3. การขยายการประยุกต์ใช้ทฤษฎี TAM และ DOI

งานวิจัยนี้ได้นำทฤษฎี **Technology Acceptance Model (TAM)** และ **Diffusion of Innovations (DOI)** มาปรับใช้กับบริบทของ **ชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา** ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาในองค์กรหรือธุรกิจเมืองใหญ่ โดยเสนอว่า **การยอมรับและการแพร่กระจายเทคโนโลยีในชุมชน** ต้องอาศัยทั้ง **ปัจจัยบุคคลและระบบนิเวศสนับสนุนแบบผสมผสาน** (Hybrid Support Ecosystem)

Citation : Wayalun, S., Arasasen,.P., Viboonaut, W., Meesit, S., Thanee, R., Sukcheep, V., & Sankla, P. (2025). Guidelines for improving and expansion of community base economies’ utilization of online platforms to generate consistent revenue of the Chang- Pi Pottery Craft Community. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3*(5), 17-28. https://doi.org/10.65205/jasrru.2025. 2422

ภาพที่ 4 องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

เพื่อขยายผลจากงานวิจัยนี้ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต ได้แก่

1. ควรมีการศึกษาแบบ เปรียบเทียบหลายชุมชนหรือหลายภูมิภาค เพื่อให้เข้าใจปัจจัยความท้าทายหลังการอบรมในมิติที่หลากหลายมากขึ้น

2. การใช้ วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) จะช่วยยืนยันผลการวิจัยได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะการนำข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น แบบสอบถามหรือการวิเคราะห์เชิงสถิติ มาประกอบการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

3. ควรมีการวิจัยแบบ ติดตามระยะยาว (Longitudinal Study) เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของความท้าทายหลังการอบรม และการคงอยู่ของ "ระบบนิเวศสนับสนุนแบบผสมผสาน" ที่สร้างรายได้อย่างยั่งยืน

4. ควรบูรณาการมุมมองจาก ผู้พัฒนาเทคโนโลยี ผู้กำหนดนโยบาย และภาคเอกชน เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาที่รอบด้านและนำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริงในระดับชุมชน

Citation : สุพัตรา วะยะลุน, ปฏิวัติ อาสาเสน, วีระนันต์ วิบูลย์อรรถ, ทรงศักดิ์ มีสิทธิ์, รัติยา ธานี, วิทวัส สุขชีพ, และ พิทักษ์ แสนกล้า. (2568). แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในเชิงเศรษฐกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้ในระยะยาวของชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *3*(5), 17-28. https://doi.org/10.65205/jasrru.2025. 2422

เอกสารอ้างอิง (References)

Arpaci, I., Karataş, K., Zeybek, G., & Haktanir, A. (2024). Environmental attitude, global social responsibility, and digital literacy: Predictors of green purchase intentions among emerging adults. In M. A. Al-Sharafi, M. Al-Emran, G. W. H. Tan & K. B. Ooi (Eds.), *Current and Future Trends on Intelligent Technology Adoption, Vol. 2* (pp. 79-96). Studies in Computational Intelligence, 1161. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-61463-7_5

Bahari, M., Arpaci, I., Der, O., Akkoyun, F., & Ercetin, A. (2024). Driving Agricultural Transformation: Unraveling Key Factors Shaping IoT Adoption in Smart Farming with Empirical Insights. *Sustainability,* 16(5), 2129. https://doi.org/10.3390/su16052129

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa

Chen, L., Wang, J., & Liu, Y. (2024). Acceptance of new agricultural technology among small rural farmers. *Humanities and Social Sciences Communications*

Davis, F. D. (1989). *Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology*. MIS Quarterly, 13(3), 319–340.

Li, J., Liu, G., Chen, Y., et al. (2023). Study on the influence mechanism of adoption of smart agriculture technology behavior. *Scientific Reports*, 13, 8554. https://doi.org/10.1038/s41598-023-35091-x

Li, L., Min, X., Guo, J., et al. (2024). The influence mechanism analysis on the farmers' ntention to adopt Internet of Things based on UTAUT-TOE model. *Scientific Reports*, 14, 15016.

Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Sage Publications.

Nipo, D. T., Lily, J., Fabeil, N. F., & Abdul Jamil, I. A. (2024). Transforming rural entrepreneurship through digital innovation: A review on opportunities, barriers and challenges. *Journal of Management and Sustainability, 14*(2), 114.

Rogers, E. M. (2003). *Diffusion of innovations* (5th ed.). Free Press.

Citation : Wayalun, S., Arasasen,.P., Viboonaut, W., Meesit, S., Thanee, R., Sukcheep, V., & Sankla, P. (2025). Guidelines for improving and expansion of community base economies' utilization of online platforms to generate consistent revenue of the Chang- Pi Pottery Craft Community. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3*(5), 17-28. https://doi.org/10.65205/jasrru.2025. 2422

Citation : สุพัตรา วะยะลุน, ปฏิวัติ อาสาเสน, วีระนันต์ วิบูลย์อรรถ, ทรงศักดิ์ มีสิทธิ์, รัติยา ธานี, วิทวัส สุขชีพ, และ พิทักษ์ แสนกล้า. (2568). แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในเชิงเศรษฐกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้ในระยะยาวของชุมชนหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาช่างปี่. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *3*(5), 17-28. https://doi.org/10.65205/jasrru.2025. 2422